

A horgászat helyzete, szerepe és jövője Magyarországon

Tisztelt Elnök Úr!

Tisztelt megjelent Országgyűlési Képviselők!

Tisztelt Tanácskozás!

Számomra megtisztelő itt a Parlamentben, és olyan szervezet nevében beszélni, melynek gyökerei az 1900-as évek elejére nyúlnak vissza. 1908-ban alakult meg az első, és még ma is tevékenykedő horgászegyesület, a Budapesti Sporthorgászok Egyesülete.

Az egyesületek már 1931-ben létrehozták a Magyar Horgász Szövetséget, mely a mai napig a horgászok országos érdekképviselői szervezete. Horgászközösségünk 25 megyei és területi horgászszövetséget és azok 1119 horgászegyesületét fogja össze.

1945-ben a horgászok száma még csak 5000 fő volt, az igazi érdeklődés akkor indult el a horgászat iránt, amikor már vizeket hasznosíthattak a horgászszervezetek, saját igényüknek megfelelően.

A horgászat célja emberi evolúció során a táplálékszerzés volt. Ma már szabadidős tevékenység, sport és hobbi, a világban hatalmas tömegeket vonz. Ma a fejlett világban a rekreációs céllal horgászok száma eléri a 200 milliót.

A horgászat már rég nem csak egy hobbi, hanem **gazdasági tevékenység** is.

Egy példát említenék: Az Egyesült Államokban 40 millió horgász van, a horgászat közvetlen gazdasági hatását 45 milliárd dollárra, míg átfogó köztes hatását 125 milliárd dollárra becsülik. A horgászathoz kapcsolódó munkahelyek száma közel egy millió.

Bár sokan ismerik a horgászat rekreációs és gazdasági előnyeit, viszont a horgászat igen **fontos természet megőrzési és természetvédelmi előnyeit** ritkán veszik észre.

Minden egyes horgászfelszerelés vásárlás és minden egyes liter horgászzal összefüggésben felhasznált üzemanyag adója, a szállásból és az ellátásból adódó kiadás növeli az állami költségvetés bevételét.

A horgászat sok munkahelyet hoz létre, növeli a foglalkoztatást a vizek hasznosításánál, a horgászfelszerelés gyártáson, kereskedelmen, a halasítási igényeket kiszolgáló haltermelésen, a horgászathoz kapcsolódó egyéb szolgáltatáson keresztül, a szállásadóknál és vendéglátásban is.

A horgászat **igazi rekreációt nyújt**, komoly egészség megőrző jelleggel, még egy előnye van, ha halat fogunk és annak gasztronómia élvezetét sem vetjük meg, akkor a halfogyasztás is nő.

Hazánk horgásztársadalma eléri a 340 ezres létszámot. Egy hétvégi rövidebb, vagy a szabadság alatti hosszabb horgászkirándulás, ma már családi eseménynek, kikapcsolódásnak is számít, így valóban **akár egymillió ember is közvetetten érdekelt a horgászatban**, annak élményeiben, és kíváncsi helyzetének alakulására.

A horgászat szerepe különösen nagy a jelentőségű a gyermekek és az ifjúsági korúak körében, **kiemelten fontos a fiataloknak a természettel való pozitív viszonyának kialakításában.**

A horgászszervezetek évek óta jelentős erőfeszítéseket tesznek a jelentős számú gyermekhorgász megtartása érdekében rendezvényeket, egyesületi, szövetségi horgásztáborokat szerveznek, valamint kiadványokat készítenek. Ehhez az erőfeszítéshez kevés a civilszervezetek saját anyagi forrása, a támogatások is nagyon hiányoznak.

A horgászat ma már nemcsak a férfiak hobbija, **egyre több hölgy válik** - a korábbi passzív szemlélődésből, családi szurkolásból - aktív, eredményes **horgásszá**. Létszámuk már **megaladja a 13 ezer főt**, és ezen belül emelkedik a fiatalok aránya is.

A horgászat iránti érdeklődés évről-évre nő, amennyiben a horgászati lehetőségek bővülnek, a halban gazdag vizek köre szélesedik úgy fog tovább emelkedni a horgászat szerepe, a horgászok száma, és a társadalmi jelentősége.

Magyarországon **ma 140 ezer hektár vízterületen lehet horgászni.**

Ezek közül kiemelem a **horgászegyesületek és a szövetségek által hasznosított vízterületeket.** Ez az országban a vizek 22 %-a, azaz 31.375 ha vízterület, és 630 szervezet a hasznosításában van. A horgászhasznosítású vizeken folytatott **nonprofit jellegű gazdálkodás eredményeképpen a hazánkban fogott összes horgászszákmány - 2011. évben 4.673,5 tonna - 82 %-a, 4.032 tonna, itt kerül horogra.**

A magyarázat erre az, hogy **a horgászhasznosítók az elmúlt öt év átlagában évente 3.942 tonna halat helyeztek ki, évente átlagosan 2,4 milliárd értékben.**

A magyarországi **tógazdasági halelőállítás átlagosan évi 15.000 tonna**, a horgászszervezetek tehát ennek több mint egynegyedét rendszeresen megvásárolják haltelepítésekhez.

A többi horgászható, állami és halászati, illetve egyéb szervezetek vizeinek a fenntartási költségét is a horgásztársadalom befizetéseiből finanszírozzák.

A horgászszervezetek jelentős súlyt fektetnek vizeik halőrzésére. 630 vízhasznosító szervezetnél mintegy 1300 fő halászati őri vizsgálóval rendelkező halászati őr van alkalmazásban, vagy végzi megbízással tevékenységét, őket sok társadalmi halőr is segíti a munkájukban.

A horgászvizek hasznosítói aktív természetvédők, mivel tudatában vannak, hogy a vizek vonzóereje a szép és természeti értékekben gazdag táj és halállomány, melyre az urbanizált ember vágyik. **A horgászszervezetek a környezetvédelem terén igen aktívan dolgoznak.** A tagság rendszeresen végez társadalmi munkát, és erre fordított anyagi áldozatvállalásaik sem kis összegek. A horgászvizek hasznosítói sokat tesznek a vízi élőhelyek védelméért, ahol lehetséges renaturálják, rekonstrukciókat, fejlesztéseket végeznek, legtöbbször saját forrásból. Miközben az európai országokban ezt az ottani Halászati Operatív Program forrásaiból is végzik, addig hazánkban eddig erre nem volt lehetőség.

A **horgászat** nemcsak aktív kikapcsolódás, hanem sport is, 3.000 versenyengedéllyel rendelkező horgász van. A magyarországi horgászversenysport állami támogatásban nem részesül, ennek ellenére csapataink az elmúlt tíz évben érmet éremre halmoztak, sportolóink 14 világ- és Európa-bajnoki aranyérmet nyertek, és folyamatosan ott vannak a világ élmezőnyében.

A horgászat, mint gazdasági tevékenység széleskörű. A horgászattal kapcsolatosan összefüggő dolgok összessége "a horgászat gazdasága" egyértelmű gazdasági tevékenység. **A hazai ágazat egésze, a horgászok anyagi ráfordítása, évenként hozzávetőleg 40-50 milliárd forintot tesz ki.**

Hazánkban is a horgászati igény által erősödött meg az elmúlt húsz évben a horgászeszkögyártó ipar és különösen a kereskedelem. A teljes forgalom már elérte az évi 20 milliárd forintot is. A horgászcikk ipar és kereskedelem a munkahelyteremtésben is az élen jár. Ha a horgászlétszám emelkedik, a horgászat gazdaságának ez az egyik fontos húzó ágazata is bővülni fog.

Az utóbbi években a **horgászturizmus fejlesztése** van napirenden. Véleményünk szerint a horgászturizmushoz többek között a következőkre van szükség:

- Jó, horgászatiilag kívánatos halállományra.
- Gondozott vízpartra tiszta a természeteshez közeli környezetre.
- Jó halvédelmi helyzetre, mely hatékonyan távol tartja az orvhalászokat, orvhorgászokat.
- Reális, a horgászati, és fogási lehetőséggel arányban álló, területi engedély árakra.
- A térségben jó horgászati szolgáltatásokra
- Szállási és ellátási lehetőségekre.

Melyek a horgászatot érintő fontosabb, aktuális gondok?

1. A horgászvizsga rendszer egyes térségekben szűkös, mondjuk ki korlátozott. Nem érthető, hogy ha valaki le kívánja tenni az állami horgászvizsgát, vajon miért kell helyenként 50-60 km-t utaznia ahhoz, hogy horgász lehessen.

2. Miért válik átmenetileg nehézkessé az állami horgászjegy váltása az arra jogosultaknak Eddig a bizományosokon keresztül az 1119 horgász egyesület forgalmazóként az előírások betartásával közvetlenül is el tudta látni tagjait állami horgászjeggyel, miközben 300 milliós állami bevételt képezett, 10%-os jutalék mellett. 2013-tól a forgalmazásra csak on-line módon, az állami szerveren lévő **SZÁK program** használatával, lesz lehetőség. Kisebb civil szervezetek részéről az on-line módú állami horgászjegy kiadás komoly befektetést igényelne, melyre nincs lehetőségük és ilyen irányú támogatáshoz sem tudnak hozzájutni.

A horgászszervezetek, mint civilek szívesen felvállalnák az állami horgászjegy forgalmazás teljes feladatkörét, ezáltal nem kis állami kiadásokat lehetne megtakarítani és egy-két éves átmenet, digitális adatbázis építés és állami felügyelet mellett, már gondok nélkül lehetne az on-line módú forgalmazásra áttérni.

Ha nem lesz ilyen szándék, akkor a jövő évben a horgászokat sorban állásra, esetlegesen utazásra fogja kényszeríteni a hirtelen változás, és kérdés, hogy a horgászjegyből tervezett állami bevétel realizálódni fog-e?

3. 1995 óta neuralgikus pont az amurtelepítés kérdése. Egész Európában és a világon élnek e halfaj vízínövényzet szabályozó tulajdonságával. A vízügyi szervek ösztönöznék a telepítését, a természetvédelmi oldal határozottan ellenzi. Jó lenne valamilyen megállapodás, az amur időközben igen kedvelt horgászhallá vált.

4. Közel egy évtizede indult el a halastavi horgásztatás is. A nagyobb fogási lehetőség sok horgászt csábít ezekre a tavakra. Jó lenne, ha itt is betartanák - tisztelet a kivételeknek- azt a viszonylag kevés előírást, mely a halastavi horgásztatásra is vonatkozik (pl. állami horgászjegy, mint horgászatra jogosító alapokmány, vagy a két horgászbót használata). Ezáltal nem lenne jogtalan versenyelőnyük, illetve nem lenne e vizek egy része a megbírságot, állami jegyváltástól eltiltott horgászok menedéke.

5. A kormorán, vagy kárókatona mára 1 milliós állománya egész Európában, veszélyezteteti a belvizek halállományát.

6. Végül a horgászokat szokták a halászatellenességgel vádolni, ez már a horgászat egy más jövőképéből ered.

Érdemes figyelni a következő idézetre:

„Ha eltűnnek az ír partok közeléből a több sorban kifeszített hálók a tengerből, elképesztő mértékben megnőhet a horgászattól származó bevétel. Egy írországi gazdasági tanácsadó vállalat számítása alapján egy hálóval fogott vadlazac piaci ára 22 euró - ha ugyanezt a halat egy legyezőhorgász fogja ki Írországból, akkor az összes bevétel, ami a horgász kiadásából származik, meghaladja a 400 eurót is! „ Ezt követően valóban korlátozták a lazachalászatot Írországból.

Horgászszervezeteink évek óta kommunikálják, hogy jó lenne, ha hazánkban is az írországihoz, és az európai uniós országok többségéhez hasonlóan, ha a természetesvízi halászok új feladatokat, új tevékenységi kört kapnának.

A mai, természetes vizeken folyó, halászattal kapcsolatos észrevételek:

- A **hatályos törvény szinte nem is szabályozza a halászati tevékenységet, a tiltott eszközök kivételével.** Sem a használható eszközfeleségek, sem darabszámuk, sem a fogható halmennyiség nincs meghatározva. A horgászat esetében ezeket a törvény szabályozza.

- A **természetesvízi halászok által fogott halmennyiség a halastavi termelési folyamat során is gond nélkül megtermelhető.** A tógazdaságokban ma meghatározóan HACCP, ISO rendszerben működő termelés során a hal akár a piacra, akár a természetes vízbe kerül telepítésre biztonságos élelmiszernek számít.

- A halászat a hazai természetes vizeinkből, például **2010-ben 1587 tonnát halat fogott ki, ennek 74 %-a volt a nemes hal.** Ha egy kiló természetesvízi halászatból értékesített hálnak értéke jó átlagáron számolva kb. 1000 Ft/ kg, akkor halászat összességű bevétele kb. 1,6 milliárd forint volt. Ha feltételezzük, hogy ugyanezt az egy kiló halat a horgász fogná ki, akkor a ráfordított költségei minimálisan 3-5000 forint/ hal kg lenne, tehát a bevétel jóval magasabb lenne. Mindezt számtalan külföldi példa igazolja, így nincs semmiféle kereskedelmi célú halászat a szomszédos EU-s országokban, Szlovákiában, Ausztriában, Szlovéniában.

A horgásztársadalom még 2006-ban nagy érdeklődéssel és várakozással olvasta a Magyar Horgász újságban a **FIDESZ Zöld Tagozata által közreadott hirdetést**, mely a következőt tűzte ki célul:

„Szüntessük meg az ipari méretű rablóhalászatot a természetes élővizeken!

A természetes élővizek közös természeti kincseink.

Ehhez az iparszerű halászatot be kell szüntetni, helyette az élőhely fejlesztésének és a halállományt fejlesztő gazdálkodásnak kell lépnie.

Változás kell az állam hozzáállásában: üres szavak helyett tettek, üzleti nyereség helyett az embereket szolgáló rendszer szükséges.

A horgászturizmus jelentősen segíthet a munkahely teremtésben a legrászorultabb térségekben is. A horgászturizmushoz a legfontosabb a hal. Hal nélkül nincs horgászat, nem jön a vendég, nincs új munkahely.

Mindezeket a célokat mintha egy horgász közösség vetette volna papírra.

A most született „Nemzeti Vidékfejlesztési Koncepció- 2020” programtervezetébe is hasonló került: „Természetes vizeinken jelenleg a halászati hasznosítás jelentősége csökken, és a horgászhasznosítás kerül egyre inkább előtérbe.

A természetes vizek halállományának gazdasági célú halászati hasznosítása helyett a benne rejlő potenciálból horgásztatással lehet társadalmi és gazdasági tőkét kovácsolni”.

A véglegesen elfogadott vidékstratégia programba viszont visszakerült:

A kereskedelmi halászat vidékfejlesztési jelentősége a hagyományok őrzésén túl biztosíthatja az adott térségre jellemző halak piaci elérhetőségét

Véleményünk az, hogy várható 50- 100 ezerrel több horgász gazdaságra történő hatását könnyű összehasonlítani 100-150 östermelő, adót nem fizető, halász jövőbeni kereskedelmi halászati eredményével.

A vita jelenleg tehát azon van, hogy a 1500 tonna évi halászszákmányt (melynek 74 %-a nemeshal) a halász, vagy a jelentősen felfuttatható horgásztábor fogja ki a jövőben, és mindebből mi az állam érdeke, bevétele, és haszna. A jövőbeni kérdés az, hogy a döntéshozók látják-e a nonprofit, civilszervezeti vízhasznosítás, azaz az állampolgár önzetlen befektetési hajlandóságának, a horgászat gazdaságára való eddigi és várható jövőbeni jelentős hatását.

A vizek nagyobb arányú nonprofit jellegű hasznosítása, a horgászszervezetek már ismert halászási törekvései jelentős mértékben megemelnék a telepítésre szánt halmennyiség igényét, melyből a hazai tógazdasági haltermelés, akvakultúra tudna profitálni.

A horgásztársadalom véleménye egységes a következőkben:

- Ma a XXI. században a vízterületeken a horgászatnak kell dominálni, ez a társadalmi érdek.
- A vizeken az ellenőrizhetetlen kereskedelmi (gazdasági célú) halászatot be kellene fejezni. A jövőbeni természetesvízi halászat céljait és feladatát, valamint eszköz és szabályrendszerét meg kell határozni.
- A vizeken a halállományok növelése érdekében nonprofit jelleggel kellene gazdálkodni, ekkor tudnak fejlődni a szolgáltató vállalkozások.
- A horgászati törvény hatályát ki kell terjeszteni minden olyan vízre, ahol horgászati tevékenységet folytatnak.
- Az állami feladatok egy részének (horgászvizsgáztatás, állami horgászjegyek, fogási napló kiadása, stb.), a horgászszervezetekre hárításával tehermentesíthető lenne az állami apparátus, és ezen tevékenységek állami ellenőrzésére több idő jutna.

Mi lenne mindezen szabályozás hozadéka:

- A horgászok létszámának növekedése.
- A hazai, külföldi horgászturizmus további fellendülése.
- A társadalom nagyobb rekreációs lehetősége, az egészségmegőrzés javulna
- A horgászat fellendülésén keresztül a vidék is fejlődne, a hátrányos helyzetű térségekben a munkahelyteremtésen át.

- A gyermek és ifjúsági generáció természet szeretetére nevelésének, a nagyobb társadalmi aktivitásának javulnának az esélyei.
- Jelentősen növekednének az állam adóbevételei, a horgászatra kiadott költségek adótartalmán keresztül.
- Javulna a vizek környezetvédelmi helyzete, a hasznosítók munkája nyomán.
- Az állam adminisztrációs terhei csökkennének a közfeladatoknak a civilszervezetek részére átadásával.
- A horgászaton keresztül a halfogyasztás növekedne, változnának a halfogyasztási szokások

A horgászszervezetek szívesen felajánlják együttműködésüket, ismereteiket minden olyan kérdésben, mely a természetes vizek hasznosítását, a jelenét és jövőjét érinti, ha ezekben a kérdésekben megkeresés érkezik a Magyar Állam részéről.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Fürész György, a MOHOSZ ügyvezető elnöke